

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej. Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 2 goldinarja.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XVIII.

V Celovcu, 30. avgusta 1899.

Štev. 24.

Izbruhi „nemške kulture“ celovške.

I.

Za Celjem je prišel na vrsto Celovec! Tam je divjala nemška in nemškutarska druhal zoper Čehe in Slovence, tu pa so Nemci napadali Nemce! Tista hvalisana „nemška kultura“ se je zopet enkrat pokazala v pravi luči! Nemiri, ki so se godili ta teden v Celovcu, so za celovško gospodujočo kliko tako značilni, da jih je treba za vedno pribiti. Oni, ki se toliko hvalijo s svojim napredkom, s svojo omiko, so se ob tej priliki pokazali v vsej svoji nagi surovosti. Vso odgovornost za grde dogodke zadnjih dnij pa mora nositi tista nemško-nacijonalna gospoda, ki ima v Celovcu vso moč in ki se je zvezala s socijalnimi demokrati, da napada do krvavega — „klerikalce“.

Izbruhi sloveče celovške nemške kulture so veljali — Nemcem! Podružnice društva za ustanovitev katoliških visokih šol v Solnogradu so napravili letošnjo svojo skupščino v Celovcu. Zbrali so se zastopniki raznih podružnic, sami Nemci, nekateri celo iz „rajha“. Slovenskega ali češkega zastopnika ni bilo nobenega, samo kot gostje so se nekateri Slovenci udeleževali shodov. Namen društva je povsem nepolitičen in na vseh posvetovanjih o politiki ali narodnostnih stvaréh ni bilo govora. In vendar so naši celovški „Tevtoni“ shode motili na nezasišan način in povzročili, da je celo tekla kri.

V ponedeljek 21. avg. je bil prijateljski večer pri „Sandwirtu“. Že tega so motili. Najprej je hotel nek socijaldemokrat udreti v dvorano, pozneje pa so se privlekli cele tolpe delavcev in študentov ter razgrajale pred gostilno. Vzajemno so prepevali „Die Wacht am Rhein“ in „Bismarcklied“, ter za drugi večer napovedali svoj prihod — k slavnostnemu shodu. Slavnostno zborovanje je bilo v hôtelu „Kärntnerhof“. Udeležba je bila dobra, dvorana lepo okrašena, mestna godba je pridno svirala, na dnevnem redu sta bila jako zanimiva govora o razvitu filozofije (vodja Schnieder S. J. iz Celovca), in o katoliški znanosti (vitez Kralik z Dunaja). Govornika sta govorila izborna, da bi bil pravi duševni užitek, poslušati, — a kaj, ko nisi mogel.

Opozorilo se je župana, cesarskega svetovalca Neunerja, na pretečo nevarnost, on je prej obljubil varstvo, a policija ni storila takorekoč ničesar! Komaj je začel gospod Schnieder govoriti, se je oglasilo z ulice ob dvorani strašno vpitje, žvižganje s piščalkami itd. Vzajemno je pela zbrana druhal zopet „Die Wacht am Rhein“, „Das Lied der Arbeit“, „Bismarcklied“ „Deutschland, Deutschland über Alles“ itd. Policija ni razgrajalcev odstranila, niti jim zabranila vstopa v omenjeno ozko ulico. Med razgrajaji je bilo, kakor se pripoveduje, tudi nekaj mestnih, deželnih, hranilničnih in drugih uradnikov. Kmalu je priletelo v dvorano kamenje. Razbili so veliko šip. Razburjenost med udeleženci je bila velika, a vendar se je zborovanje vršilo po vspredu. Na ulici je dalje trajalo vpitje, petje, grožnje itd., policija ni napravila reda, dasi bi z odločnim nastopom par policajev lahko razpodilo vso razsajajočo druhal, med katero je bilo dosti celovških nacijonalnih „gospodov“ in mnogo dijakov! Množica je naraščala, kamenje je letelo, — to je trajalo več ur. Hoteli so s silo vdreti v hôtel. To se je zabranilo. Prišlo je vojaštvo, a tudi to ni očistilo trga, ker ni smelo nastopati.

Množica je na nečuvven način izzivala in psovala vojake, ne da bi se zato komu kaj zgodilo! Nastopati so morali vojaki 17., t. j. kranjskega pešpolka. Divja tolpa jih je sprejela z najgršimi klici, je psovala posameznike, jih zasramovala, ne da bi se smeli braniti, ker je imel poveljovati tudi o postopanju vojakov župan Neuner. Razgrajajem se ni nič zgodilo, in ker so to vedeli, so nastopali tako predrzno!

Duhovnike so napadali na cesti, jih bili do krvavega in metali nánje kamenje.

Dva celovška jezuita (oo. Danner in Schmidt) je druhal, ko sta šla domu, obkolila, ju vrgla na tla, bila s palicami, ometala s kamenjem in nečuvveno zasramovala. Kakor zverine so vpili: „Ubijte ga!“ Komaj sta rešila življenje. Druhal ju je zasledovala in psovala do semenišča in tam pobila več oken. Policije pri tem ni bilo blizu, vojaki so bili kakih 20 korakov oddaljeni, a se niso smeli ganiti! — O. Schmidt je ranjen tako, da bo moral več časa ležati. Trpi hude bolečine in odpeljati so ga morali v bolniš-

nico usmiljenih bratov v Št. Vidu. O. Danner, šestdesetleten stari, je dobil dve hudi rani na glavi. Profesorja Griesla iz Gradca so istotako pretepali. Branil se je, a trikrat so ga prijeli, dokler ga niso spravili na tla, ga opljuvali in pretepli. Kamenje je letelo tudi na mnoge druge.

Na ulici je torej gospodovala in kakor je hotela razgrajala vsa celovška druhal, nemško-nacijonalna in socijaldemokratična. Vsak, kdor se ji je izmed zborovalcev približal, je bil izpostavljen največji nevarnosti in celo tisti, ki so pod varstvom policije hodili domov, niso bili varni pred kamenjem. Najlepše pa je bilo to, da je župan ob 12. uri dal po policajih izprazniti dvorano, v kateri je bilo še dokaj zborovalcev, ki prej niso mogli domov. Prišlo je v sobano kar osem policajev, ki so „v imenu postave“ zahtevali, da morajo zborovalci oditi — na ulice, kjer je imela vso moč populčna druhal. — Pribiti moramo to: V Celje je poslal župan in cesarski svetovalec Neuner 13 policajev, da so tam varovali „nemštvo“. Zató so jim peli po vseh nacijonalnih listih slavo in na vseh štajerskih postajah so te junake proslavljali s „hajlanjem“. V Celovcu pa ti isti policaji niso mogli in znali ter smeli varovati celovških meščanov in došlih nemških gostov. Namesto da bi ukrotili tolpe na ulici, so podili mirne goste iz dvorane. Heil!

Vkljubo vsem tem izgredom, drznil se je župan Neuner še zatrjevati: „Vse je v najlepšem redu, boljše se red ne more vzdržati.“ Na te besede pomolil mu je nekdo več kamenov, ki so prifrčali skozi okna, pod nos, češ: „To so dokazi reda, kakor ga vzdržujete vi! Namesto da pošiljate svoje policaje v Celje, jih raji porabite tu!“ Župan ni odgovoril ničesar, obrnil hrbet in odšel! — Duhovno semenišče je druhal večkrat naskočila in razbila veliko šip. V Mohorjevem domu so razbili dve šipi. — Zapri so šest oseb. Množica je po polnoči kričala pred magistratom, naj jih izpusté. Čuda, da tej želji — niso ugodili!

Za drug dan napovedano veselico, ki bi se imela vršiti pri „Sandwirtu“, je župan prepovedal. Zató so tuji gosti, ogorčeni nad grdim postopanjem mestnega prebivalstva in ker pri policiji niso našli potrebnega varstva, zapustili negostoljubni „nemški“ Celovec, katerega „slava“ se sedaj poje po širnem svetu! Prej pa so županu in vladí izročili

PODLISTEK.

Klobase.

(Spisal Bogdan.)

(Konec.)

„Gospod župan“, prične župnik, „nočem se mešati v vaše družinske razmere; a kot dušni pastir naj skrbim tudi za dobre, srečne zakone. Ne govorimo o tem, je li bila ta stava umestna in je li g. tajnik prav ravnal ali ne. Zadeva glede klobas je pač premalenkostna, da bi zaradi tega nastal prepir ali celo sovraštvo. Toda — naj še enkrat izrečem svoje mnenje gledé zveze vaše hčere s Stankotom. Kolikor časa poznam Potokarja, ne morem reči o njegovem vedenju nič slabega, pač pa ga lahko hvalim. Vem tudi, da ga Milica ljubi in da je njuna ljubezen poštena, čista. Jaz vsaj upam najboljšo od tega zakona, sicer ne bi izgubljal besed. Če mu je daste, storite srečna dva človeka, osrečite pred vsem lastnega, — edinega otroka, in hvaležna vam bo domovina, kateri boste ohranili vrlega delavca, neustrašnega branitelja.“

Lepe besede župnikove niso izgrešile tira. Vzbudile so v Kolenčevem srcu vse plemenite in blage čute. Ljubezen do lastne, edine hčere, narodno in domoljubno čuvstvo je pregnalo prejšnjo nevoljo in razdraženost, kakor pomiri solnce divjanje viharja. — Mož je molčal, potem pa vstal in dejal: „Hvala lepa, gospod župnik, za vso prijaznost. Pustimo danes vse skupaj, — pomenimo se

jutri.“ In mirno in prijazno je pogledal župniku v oči in mu stisnil roko.

„Brez zamere gospod župan,“ se oglasi tajnik.

„Kaj bom zameril, — saj vem, da niste imeli slabega namena.“

Pomirjena, sprijaznjena sta odšla skupaj iz župnišča.

* * *

Tri leta so splavala v večnost brez sledu, zapustivši za seboj le spomine.

Ob hlevu za Kolenčevo hišo se je raztezal podolgast, ozek prostor. Na enem koncu je stala hišica, predeljena v pritličje in — podstrešje. V zgornjem delu je bilo stanovanje jutranjega klicarja, — petelina, in mnogoštevilnih putke, v spodnjem pa so kraljevali kunci. Tudi race so imele svoj kot. Ob hišici je rasel bezeg, nedaleč od njega pa je počivala kalna luža.

Prijetno je grela pomladno solnce. Kokoši so korakale sem in tja, iskale si živeža, ali pa leno ležale v pesku; race pa so brazdale po vodi. Petelin je nekam zaspan, da ni branil putke, katero je racman podil in ji kljuval perje z vrata, ko mu ni mogla več uiti. — Kunci so se podili iz kota v kot, glodali, kar so dobili, in smukali zelenjavo.

Kedar je prišel čas južine, so se odprla vhodna vrata in tedaj so drville k durim kure in gosi, in ž njimi so se kosali zajci, kdo bo poprej dospel k vhodu, kjer je stala mlada žena z ljubeznjivo deklico. Hčerka je držala z obema rokama posodo, polno žita in kruha. „Le stresi, Milica, stresi,“ je prigovarjala mamica, „vidiš čibke so lačne in goske tudi; zajčki bi že tudi radi papali.“ In dete je

streslo, se smijalo in ploskalo z ročicama. Kar je začelo za seboj korake obrnilo se je in veselo vzklikalo: „Ate, ate, — čibke, zajčki!“

„Ali jih imaš rada?“ je vprašal srečni — Stanko.

„Rada, — tudi racke,“ je odgovorilo dete in poskakovalo od same radosti.

„Stanko, koklja je zadušila dve racki, samo tri so ostale,“ je dejala mlada žena nekam žalostno.

„Bodo pa te tem lepše,“ je odvrnil mož in ljubeče položil roko Milici na ramo.

„Pasja nogica, telička bo treba odstaviti“, se je oglasil za srečno trojico Kolenc, in vsi štirje so odšli proti hlevu.

Stanko se je Kolencu vedno bolj prikupil in priljubil. Ko so mu zopet odbili prošnjo za nadučiteljsko mesto, mu je predlagal Kolenc, naj pusti učiteljski stan in prevzame gospodarstvo. „Jaz in mati slabiva, sina nimam,“ je dejal Kolenc. In tako so živeli skupaj v lepi vzajemnosti in zastopnosti.

Večkrat sta obiskala Kolenčevo hišo župnik in tajnik. Drug k drugemu so hodili na godovanje in vselej je zapel tajnik pesem:

„Klobase, klobase, klobase jemo mi.“

Smešničar.

* (Prepozno zdravilo.) „Gospod“, vpraša bolnik zdravnika, „gospod, ali ne veste zdravila za moje noge?“ — „Vem“, odvrne mu zdravnik, „vem: zadnjih dvajset let bi bili več hodili, pa manj sedeli v krčmi, pa bi vas sedaj ne trgalo po nogah.“

Zahtevajte po vseh gostilnah „Mir“!

rezko pisan ugovor (protest), v katerem odločno zavračajo napade, katere so morali prestati, in županovo postopanje pokažejo v pravi luči.

II.

V sredo zvečer je bila poulična druhal zopet na delu, dasi ni bilo več nobenega zborovanja ter so tudi gostje že vsi odšli. Tolpa se je zbrala najprej pred „Sandwirtom“. Ko se ji je naznanilo, da ni nobenega „črnega“ notri, vlekla se je žvižgaje in prepevaje pred škofijsko palačo v velikovškem predmestju. Tam so razgrajali zopet nekaj ur. Kamenje je frčalo po zraku na okna, ki so bila zapahnjena. Policija z županom na čelu je bila zopet nesposobna, napraviti red! Tolpa je vlomila skozi težka železna vrata, ki ločijo dvorišče škofije od ceste. Druhal se je vdrla na dvorišče, tam zopet kričala, prepevala vzajemno „Wacht am Rhein“ in delavsko pesem ter metala kamenje. Bilo je ranjenih več policajev. Poklicali so na pomoč vojaštvo, deželne brambovce, ki so konečno zaprli vhod k škofiji, zabranili tolpi, da se ni vlekla k dijaškemu semenišču in k nemški tiskarni družbe sv. Jožefa. Klice, ki so se slišali iz razsajajoče množice, ni mogoče zapisati. Bilo je med razgrajalci veliko otročadi, a tudi dosti odraslih boljše vrste. Gotovo je, da naša nemško-nacionalna „inteligenca“, ki obstoji večinoma iz mestnih, deželnih, hranilničnih, zasebnih in drugih uradnikov, vse izgrede odobrava in se smeje v pest, ker gre zoper — „klerikalce“ in Slovence. To kaže zlasti nesramna pisava lista „Freie Stimmen“.

Od škofije, kjer so prerezali tudi domači telefon, tolovajski poškodovani ograjo itd., so se vlekli zopet pred duhovno semenišče, kjer je zopet zažvenketalo več šip. Od tam so šli pred rotovž (!), kjer so zahtevali, naj se izpusté zaprti zločinci. Vojaštvo je moralo mestno hišo stražiti. Šele po polnoči je nastal mir.

Ti grdi dogodki so sad onega večnega hujskanja, kakor je v navadi pri vladajoči klik, kakoršno podpira posurovelo nemško-nacionalno časopisje!

Največji naval je bil ta večer pred škofijo in na najgrši način so psovali gosp. knezoškofa. Mil. gospod je dal celovškemu obrtnikom in delavcem zaslužiti že na stotisoče goldinarjev, zlasti pri gradnji Marijanišča in sv. Jožefa tiskarne. Vsakdo vé, da on dá v pravem pomenu besede zadnji krajevar v dobrodelne namene, da se odpové prav vsemu, vsaki ugodnosti revnemu ljudstvu v prid.

Kaj je plačilo? — Kamenje, katero meče poulična druhal, dočim ji liberalno-nacionalna „gospoda“ prijazno namižkava in ploska!

Zaprli so ta večer 11 oseb.

III.

V četrtek zvečer je bilo po Celovcu zopet „živo“, ker duhovi, katere so naši mogočnejši poklicali, se sedaj ne dajo kar tako ukrotiti. Že prej se je govorilo, da bodo ta večer zopet razgrajali. Med drugim so obljubili tudi Mohorjevi tiskarni, da jo bodo naskočili. Župan je pokazal že prejšnja večera, da ne more vzdržati reda. Ko bi bili fakinažo kar prvi večer pošteno prijeli, gotovo bi ne prišlo do takih izgredov, kakoršne smo morali prestajati minule noči. Zvečer so se demonstrantje zbrali ter najpoprej hoteli naskočiti sv. Jožefa tiskarno. Tam pa jih je čakalo že vojaštvo in potisnilo z bajoneti nazaj. Nekateri so se ustavljali. Te so takoj aretovali in odvedli v zapor. Pozneje se je druhal zbrala pred mestno hišo. Tudi tam jih je razkropilo vojaštvo. Bilo je na ulicah več stotnij. Čez polnoč so oddelki vojakov stražili po ulicah. Tri osebe so bile ranjene. Zaprli so nad 30 oseb, ki so ostale celi dan v zaporu in ki se bodo morale zagovarjati pred sodiščem. Iz predmestij, zlasti iz Št. Ruperta, so prihajale cele trume ljudij, da pomagajo celovškemu razgrajalcem. Županu so ta večer oblast nad mestno stražo odvzeli in dajala sta povelja dvorni svetovalec Kozaryn in general, ki je s polkovnikom vodil vojake. Razburjenost je bila velika. Širile so se najraznovrstnejše govornice in za petek ter soboto so se napovedovali še večji izgredi. Druge večere je bilo bolj mirno, a še vedno je stražilo vojaštvo po ulicah. Župan Neuner je izdal poseben oklic do svojih „smeščanov“, ki so se te dni pokazali v tako lepi luči. Tam pravi, da je štiri večere bila „unsere so friedliche Stadt der Schauptatz aufregender Ansammlungen und Scenen, welche die Ruhe der Stadt gefährden“. — Imeniten stavek! Kako „friedlich“ je mesto, se je že dostikrat pokazalo; kdo je „mir kalil“ in kdo je temu vzrok, pa gospodu županu ni treba posebej popraševati. Dalje pravi župan, da mora varovati lastnino in varnost vseh meščanov in da je moral poklicati vojake, „so schwer es mir fiel“. Verjamemo! — Es war möglich, die Stadt bisher vor grösseren Gewaltscenen zu bewahren“. No, ali je to, kar se je zgodilo, še premalo? — Konečno pravi oklic, da je vsako zbiranje prepovedano.

Razmere so sedaj v Celovcu take, da duhovnik ob belem dnevu ni več varen na ulici in da ga mnogokateri fakini opsuje ali tudi opljuje!

Omeniti moramo še, da vladna „Celovčanka“ izgreda kolikor mogoče zamolči ter prav milo poroča o njih. Nad vse zlobno in nesramno pa pišejo o izgredih „Freie Stimmen“ in tudi „Bauernzeitung“, ki dela za to, da so nacionalci razgrajali, odgovorne — „klerikalce“. „Freie Stimmen“ zlasti napadajo tudi vojaštvo. — Gabiti se mora količkaj poštenemu človeku, ki prebira laži in nesramnosti Dobernik-Laknerjevega glasila. Fej!

„Bauerntag“ v Žabnicah.

Kar smo že zadnjič napovedali o „bauerntagu“ v Žabnicah, to se je, rekli bi, prav do pičice izpolnilo. Shod pomeni za „bauernbund“ pravi — poraz ali fujkoso, in gospoda tega dneva gotovo ne bode zapisala v svojo zlato knjigo! Naj se potem liberalni listi le lažejo o „dobri“ udeležbi, o „lepem“ vspredu, o „krasnih govorih, o „velikem“ utisu itd. itd., — vse to ni res, gospoda je doživela lep poraz in sramoto; spoznati je morala, da tam gori zanje ni pravega polja. Dasi so na vse moči silili ljudi na shod in dasi so liberalni listi pristaše s sladkimi besedami vabili, naj ljudje vendar pridejo poslušat „bauernbundarske“ — bogove.

O shodu smo sprejeli sledeče vrstice:

Toliko je gotovo, da ni bilo za ta shod prav nobenega zanimanja in da je bila udeležba ja ko slaba. Iz Žabnic je bilo kakih pet mož od liberalnega občinskega odbora, prihajali, a ob enem že tudi odhajali so še nekateri radovednejši in „bauerntag“ je za tukajšnji kraj brez vsega pomena. Tudi ne more biti drugače, ker naši ljudje niso sploh nemščine toliko zmožni, da bi mogli zasledovati daljši govor. Tudi jih politika malo mika; imajo vse druge misli in skrbi!

Jako dolgočasno je govoril dr. Lemiš, in bogati milijonar je pokazal, da naših ubožnih razmer prav nič ne pozna. Tako je rekel, da omiluje kmeta, ki postavi svojega otroka že s 13. letom k delu. Ta pa ta! Lemišu seveda tudi sedaj ni treba delati, a tu je drugače. Ne s 13. letom, ampak že veliko prej, recimo z 8. letom morajo tu otroci razun šolskih ur primerno delati. — Rekel je: „Nekateri pravijo, »zakaj bi se moj otrok učil nemški«... Ne, tako ne pravi tu nihče, ampak Slovenec se rad priuči še drugega jezika. In bilo je več takih čenč.

Sklep shoda je bil popolnem naraven. Ker so poslušalci že večidel odšli, se je moral skleniti. — Udeležba je bila primeroma: iz Žabnic kakih 10 do 15 ljudij; iz Ukev 7, nekaj iz Trbiža in od daleč. Nek časnik pravi: „aus dem Unterlande“. Vprašal sem nekatero, koliko jih je bilo skupaj: Reko le mi je, da so ljudje prihajali in da ni bilo vseh skupaj 100, tedaj recimo, če hočemo dobro šteti, kakih 80. — Ljudstvo, kar se je udeležilo shoda, ni bilo zadovoljno. Mislim, da se je „Bauernbund“ nekoliko osmešil in da ga ne bo več lahko v našo dolino.

Dopisi prijateljev.

Iz Velikovca. (Nadzorovanje v „Národní šoli“.) Dne 22. avg. dohitela je našo „Národní šolo“ izredna čast; prišel je namreč naš zavod nadzorovat preč. g. Anton Žlogar, velezaslužni glavni tajnik družbe sv. Cirila in Metoda in župnik v Kranjski Gori. Zjutraj je g. glavni tajnik najpoprej daroval sv. mašo v šolski kapelici, potem je v župnijski cerkvi sledila sv. maša za solarje, pri kateri so naši otroci prav lepo peli. V šolski telovadnici je potem učenka Uršika Cikulnik g. glavnega tajnika v imenu zbranih otrok „Národne šole“ presrečno pozdravila, ga prosila, naj blagovoli slavnemu vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda sporočiti iskreno zahvalo vseh otrok za zidanje in vzdrževanje „Národne šole“ in obeta, da bodo otroci svojo hvaležnost za prevelike dobrote, katere v naši šoli uživljajo, vselej s pridnostjo in lepim vedenjem dejansko skazovali. Sledile so nato še deklamacije in predstava igre „Ponižnost je prva čednost“, katero so otroci prav živo igrali. Konečno je g. družbin nadzornik v obeh razredih bil navzoč pri izpraševanju otrok iz raznih predmetov in bil z učenim vspehom prav zadovoljen. Zahvalivši se g. glavnemu tajniku za prijazen obisk, prosimo tudi, da bi nas v nedavnem času zopet obiskal.

Iz Železne Kaple. (Zamorjen cvet.)

Mor'biti da, kdor zdaj vesel prepeva,
Nam morda koncem dneva
Molče trobental bo: memento mori!

Rožica, ki se še zjutraj veselo ozira, odkoder bode prisjalo zlato solnce, da na novo oživi, ona pade kmalu še v zjutranjem zoru pod smrtno koso. In ravno tako je tudi v človeškem življenju. Človeka zaloti bleda smrt v najlepših letih, da nas vse spreleti groza ob takem slučaju. Ravno kaj takega

se je zgodilo, ko je na dan Marijinega Vnebovzvetja zjutraj se raznesla grozna vest, da je umrla nagle smrti Marija Fritz, poštarica v Železni Kapli. Delala je po noči in ko so odprli zjutraj pisarno, puhal je ljudem grozen, mamljiv dim nasproti, a na sredi sobe so našli hčer poštarja — mrtvo. Vsi poskusi, da bi jo oživili, so ostali zastoj; mlado, 22letno devojko so položili na mrtvaški oder, kar bi gotovo ne bil slutil še pred par urami nihče. Užgale so se nekatere knjige, in ona se je v dimu zadušila, in ker so ljudje prišli prepozno v sobo, je bil tudi vsak poskus zaman, da bi jo še oživili. Bila je uljudna, prijazna gospodičina, ki je z vsakim preprostim človekom rada govorila, vsakej prošnji rada vstregla, sploh, bila je priljubljena pri vseh. Zato je tudi grozna novica pretresla vse, in žalovanje je občno. Ne bo je več med nami, a spomin na uljudno, prijazno, pošteno poštarjevo Marijo nam ostane vsigdar: Bog naj ji dodeli večni mir!

Iz Jezerskega. (Različne stvari.) Tam, kjer se slavni Grintovec dviga s svojo sivo brado med vsemi drugimi gorami, tam spodaj je prijazna dolina — Jezersko. Dà, to je kos zemlje, in sicer Koroške, kjer se čuti človek, da je doma med dragimi brati Slovenci. In zakaj? Da odkritosrčno povem, kakor že redko na Koroškem najdeš, dragi popotnik, tukaj še prave Slovence, prijazne, ljubeznive, gostoljubne ljudi. V njih družbi se čutiš domačega, ker doni ti mila govorica slovenska na tvoje uho, prepevajo se tukaj mile slovenske pesmi, ki navdušujejo vsakega. In ker so Slovenci, so ravno tudi pokazali na rojstni dan našega presvitlega cesarja, da so vedno udani jedino le naši Avstriji. Veselih topičev grom naznanjal je ljudstvu 18. avgusta zjutraj, da je danes nenavaden dan. In glej; zbralo se je mnogobrojno število faranov v cerkvi, ki so prosili za blagor in srečo našega presvitlega cesarja. Bila je slovesna peta maša, pri kateri so jezerski pevci in pevke prav lepo pele. Vmes pa so pokali topiči, da je gromelo po celi jezerski dolini. „Dà, to je bil dan,“ tako se je govorilo še potem v veseli družbi, „ki ga še Jezersko ni videlo.“ — Toda zraven resnega mora biti tudi nekaj kratkočasnega. Če so morebiti nekaj na Reberci volkovi tulili, to še nič ni, ali zvedel sem, da na Jezerskem celo medved straši. In sicer je razglasil to strašno novico cestar visoko gor na Jezerskem hribu, ki je pred hišo sedel in ga je menda videl. Zletel je po svojo puško, a imel jo je skrito med staro šaro, in prej, da jo je našel, je medved že umaknil pete. Ves prestrašen pové to novico ljudem v dolini in koj drugi dan se napravi 14 lovcev nad medveda.

To vesela družba pravi
Po švajcarsko se napravi,
To pri Jezeru je bilo
Ko je po gorah se od snega kadilo.

Šli so tedaj na lov, a medved, ki je slišal glasen hrup že od daleč, jo je popihal čez hribe in doline, mislil si je namreč, s temi lovci ni dobro kaše pihati, ker vedel je, da niso taki ljudje, o katerih pravi pesem:

Ko medveda vid'mo
Pa stran bežimo.

In čakali so nanj, a on, toliko zaželjeni ljubček vendar ni prišel. Tu in tam je katerega že posilil spanec, in našli so lovca, ki je zraven svoje puške sladko zaspal in psi pa tudi. Drugemu se je pa celo zdelo, da vidi medveda pred seboj, in skoči kvišku in nameri že puško, a zmotila ga je le suha smrekova veja, ki se je sem ter tje gibala v vetru. Tako je bil slavne medvedove vojske konec, lovci so se vračali domu brez medvedove kože, a silno prazni v želodec. Medved pa se je na oni strani Kočne vsem lovcom v tace smejal in zraven menda še celo zapel:

Dol iz hriba medved steče,
Koza ga srbi in peče,
On Jezerke lovce hvali,
Ker ga niso podregali.

Ožbolt.

Iz Vogrč. (Zlata maša.) Dne 21. avgusta l. 1881., torej pred osemnajstimi leti, so naš bivši dušni pastir č. g. Josip Ichenthaler v naši fari obhajali slovesno svojo zlato mašo. Ta redka slavnost nam je ostala v spominu in smo se nje spominjali zadnje nedelje dne 13. t. m., ko smo že dočakali druge iste slavnosti. Preč. g. vpokojeni župnik Jožef Tavšič so doživeli 50letni dan svoje nove maše, ki so jo peli dne 12. avgusta l. 1849. v svojem rojstnem kraju v Št. Jakobu ob cesti pri Celovcu. Hoteli so popolnoma na tihem ta dan svoj zlati jubilej praznovati, a tega Vogrčani niso pripustili. V predvečer ob štirih so pri zvonenu topiči oznanili redko slavnost in zvečer pa so farani napravili podoknico g. zlatomašniku. K redki slavnosti je prišlo zelo veliko ljudstva. Ob 9. uri so preč. g. zlatomašnik v mašni opravi jubilejno palico po č. g. Ichenthalerju v roki in z vencem na glavi spremljani od osmerih duhovnikov in drugih gostov šli iz farovža h cerkvi. Slavnost se je vršila na prostem. Č. g. Anton Kaplan, mestni kaplan iz Pliberka, je v svoji propovedi kazal na pomen petdesetega jubilejnega leta med Judi v stari zavezi

in njegov pomen v novi zavezi zlasti pri duhovnikih, ki so Gospodovi delavci. Govornik je v svoj govor vpletel mnogo, zlasti za naše čase potrebnih nauk. Na lepo okinčanem altarju je na to gosp. zlatomašnik z asistenco visokočast. gosp. dr. Jož. Sommerja, korarja iz Celovca, in prejšnjih svojih kaplanov č. g. Franca Holeca, kanonika iz Velikovca, in Val. Limpl-na, provizorja na Ojstnici in ostalih duhovnikov daroval, Bogu se zahvaljujoč, daritev svoje zlate maše. Pri sledeči pojedini, ki je združila vse goste in med njimi odposlance iz Hodiš, kjer je preč. g. zlatomašnik šestindvajset let župnikoval, je bilo slišati veliko lepih zdravic, ubranih narodnih pesnij in le neizprosni čas je silil k odhodu. Mi se ga še enkrat spominjamo in preč. gosp. zlatomašniku kličemo: na mnogaja leta!

Iz Prevalj. (Smrt.) V petek 18. avgusta se je v prevaljskih fužinskih vodah vtopil J. Mertlič, vpokojeni fužinski delavec. Šel je namreč zvečer okoli 8. ure ob vodi domu, a vsled slabih oči in temne noči, ki je nastala vsled deževja, je nesrečno padel v globoko tekočo vodo. Zjutraj so ga našli mrtvega na vodnem glavniku. Njegova žepna ura je kazala na osem. Bil je pošten in priden delavec ter vseskozi spoštovan mož, o čemur je pričal njegov pogreb v pondeljek popoldan. Zapustil je ženo in več otrok: jeden sin je učitelj v Velikovcu. Dosegel je 60 let. N. p. v m.!

Sv. Križ nad Spod. Dravogradom. (Nezgod. — Nova omika.) Na Veliko gospojnico se je tukaj med slovesnim obhodom, ker se topiči vsled velike vročine dolgo niso ohladili, pri nabijanju vžgal en topič. Nabijalec je srečno skočil v stran, a neka žena, katera ni ostala na cesti, po kateri se je pomikal spreved, je nekoliko ranjena na glavi. Zadel jo je namreč nabijalnik, katerega je bilo neslo v zrak. Najbolje bi pač bilo, streljanje opustiti, ker se bi bila navzlic vsej previdnosti vendar skoraj zgodila velika nesreča. — Pri sprevedu smo morali zapaziti tudi nekaj družega, kar se celo v Celovcu le redko zgodi. Čisto blizu Najsvetejšega se je postavil nek mladenič s klobukom na glavi, pušil smodko in zasmehoval pobožne kristjane. Na prijazen opomin, da se naj odkrije, se je z nasmehom zasakal ter odšel. Takšen je sedanji svet, takšna sedanja mladina! Kdo je temu kriv? Brezbrižnost in malomarnost krščanskih starišev, ki ne poučujejo in ne vzgojajo dobro svojih otrok, a krive so tudi sedanje brezverske šole. A reci, da šole niso prave, da bi morale biti verske, da bi se krščanska vzgoja morala v šoli vtrditi, ne zatreči, kaj boš slišal? „Ti nisi prijatelj omike.“ Da, brezverska omika in vzgoja redi svoje sadove, a ljudje imajo oči in vendar ne vidijo in verjamejo in volijo pri volitvah može, ki hočejo, da bi vse ostalo, kakor je sedaj. Kmetje, kdaj se vam bode začelo daniti?

Iz Št. Janža v Rožni dolini. (Vendar enkrat!) Šest dolgih let smo prosili in čakali, da se nam izpolni srčna naša želja, da dobimo v naše zapuščeno župnišče zopet novega gospoda. Zastonj obetalo se nam je mnogokrat. Naposled pa vendar zasluje novica, da pridejo novi gospod. To je bilo veselja med vaščani, ki niso mogli dočakati trenutka, da pozdravijo v svoji sredi novega dušnega pastirja. „Sprejeti ga moramo prav lepo!“ tako je govoril vsak. Celu noč pred prihodom so bile vrle naše deklice pri delu, ker smo se le popoldne zvedeli natančno, kdaj pride težko pričakovani. In zjutraj stala sta cerkev in župnišče v lepem kinču, in okoli cvetečega in okrašenega slavoloka trlo se je vse polno ljudstva, četudi je bil delavnik in na polju dela v izobilju. Grmeči glas topičev naznanil je prihod gosp. provizorja Henr. Smažik-a. Šolska mladina je šla najprej novemu katehetu naproti, in prvi pozdrav je zaslišal iz ust ljubke učenke Barbice Štih, ki mu je izročila s šopkom duhtečih cvetic kot najprvo in najdražje darilo novih župljanov nežna otroška sreca, da jih varuje in vodi. Nato pristopi velespoštovani vrli narodnjak g. M. Štih in s prisrčnimi, izbornimi besedami pozdravi gospoda provizorja v imenu vseh vaščanov in izrazi veliko radost vseh, da morejo zdaj po dolgem času vendar zopet imenovati gospoda res svojega gospoda. Priporoči mu v varstvo in skrb celo župnijo ter ga prosi pomoči ne samo v duševnem, ampak tudi v gospodarskem in političnem življenju. Besede njegove so res prišle iz srca, in segale so vsem globoko v srce. Nisi videl nobenega očesa suhega, osivelim, utrjenim kmetom udrle so se svitle solze po razoranem obličju, bile so solze veselja. In gospod provizor sam ni mogel najti besedij, da bi se zahvalil, preveč je bil ginjen. Tiho je blagoslovil nove svoje dušice ter se napotil sredi med njimi v cerkev, opravljat zahvalno daritev. — Da, hvali Boga, slovensko ljudstvo, da si zopet dobilo v svojo sredo skrbečega pastirja. Pa spoštuj ga tudi, kajti dokler imaš še slovenske duhovnike, in dokler jih še veš spoštovati, dotlej ostaneš srečno! Pokaži brezvernim in brezvestnim hujskačem, da še častiš svecenike božje, da ti še klije v vrlem rodoljubnem srcu tvojem ljubezen do edino prave naše vere! — k.

Iz Št. Jakoba v Rožu. (Požar.) Hud požar je bil 9. vel. srpana v Velikovasi pri Št. Jakobu. Ob dveh zjutraj, ko so še vsi ljudje zmučeni od težkega dela ležali v trdnem spanju, začelo je goreti pri Arneju na mostu, ki pelje v skedenj. Sosed, ki je ogenj najprvi opazil, hitel je prestrašen najprej rešiti svojo živino, ne da bi prej Arnejevih prebudil. Ko se ti prebudé, bilo je že vse v ognju in komaj so še rešili svoje življenje; vsa živina pa je storila žalosten konec v plamenu, in sicer 1 kobilica, 1 krava, 2 enoletni teleti in več svinj. Veter je bil precej močan in je pihal proti vasi, tako, da se je ogenj naglo širil in je v par trenutkih upepelil 7 pohištev in 4 skednje. Nevarnost za vso vas in posebno še za podružnico, stoječo tik pogorišča, je bila jako velika, ker je vse krito s slamo in skodlami. Pa hvala Bogu, veter se je kmalu zasakal in je obračal ogenj od vasi proč; tudi dež je začel liti in je pomagal ljudem, ki so prihiteli na pomoč, pri rešilnem delu. Vrla požarna bramba — iz Št. Jakoba, ki je bila seveda prva na mestu, iz Podgorjan in iz Rožeka — delovala je prav marljivo do ranega jutra in tako se je tudi posrečilo omejiti ogenj na pogorela poslopja. Pogorelci, po največ že poprej le revni, so ali čisto nič ali pa le nizko zavarovani. Škoda je ogromna, tembolj, ker je seno in žito večinoma bilo že pod streho. Splošno se misli, da je zažgal kak brezsrčen človek, ker je nastal ogenj ob tako nenavadnem času in je tudi zadnji čas v tej in sosedni vasi že večkrat gorelo. Škoda je cenjena na 10.451 gld., pa je večja, čeravno so prizadeti le mali posestniki. Zavarovani so bili vsi pri „Slaviji“, pa žalibog le z nizkimi zneski; zavarovalnica znaša samo 5100 gld. Posebno bridko prizadeta sta dva revna gostača v Kumrovej hiši, katerim je zgorelo vse, razven srajce na životu. Revščina in potreba je velika, zato prosimo blage dobrotnike, da pridejo revežem na pomoč. Darove sprejema uredništvo „Mir“-a.

Novičar.

Na Koroškem.

(Podpora naši zadrugi v Sinčivasi.) Poljedelsko ministerstvo je dovolilo kmetijski zadrugi v Sinčivasi dva tisoč goldinarjev državne podpore. Hvala in slava!

(Cesarjev rojstni dan v Celovcu.) Cesarjev rojstni dan so v Celovcu kakor običajno praznovali. Zvečer je bil mirozov, večerna veselica pri deželnem predsedniku, h kateri je prišla vsa odlična družba celovška, na čelu ji nadvojvoda Josip Ferdinand itd. V petek je bila slovesna sv. maša, katero je daroval mil. knezoškof. Na c. kr. uradih in nekaterih zasebnih poslopih so bile razobešene cesarske zastave. Mesto ni razobesilo niti ene zastave. Zato pa so mestni policaji (ki so izza celjskih dogodkov posebno zasloveli) paradirali v „piklhavbah“ in na stolpu glavne cerkve sv. Ilje se je blestel napis: „Heil F. J.“

(Cesar) potuje dne 30. avg. k vojaškim vajam na Češko. V soboto dne 16. septembra ob 2. uri 40 minut popoldne pride v Celovec. Ob 6. uri bo slovesna pojedina. Dne 17. sept. zjutraj bode cesar pri sv. maši v farni cerkvi. Potem bodo avdijence. Popoldne je izlet na Otok in v Poreče. Dne 18. in 19. sept. so potem vojaške vaje, dne 20. ob 8. uri zjutraj potuje cesar iz Celovca v Meran, kjer bodo odkrili spomenik Andreju Hoferju.

(Osebnostne novice.) Prestavljena sta učitelja g. A. Hölzl iz Kotelj v Libuče, g. H. Wilhelmer iz Djekš v Št. Sebastijan. — G. Norb. Perne je nastavljen za učitelja v Velikovcu. — Za glavnega učitelja na celovski pripravnici je imenovan g. E. Kleinschmidt z Dunaja.

(Duhovske zadeve.) Č. g. prošt Cvetko Izop se preseli dne 31. avg. v Spodnji Dravograd. — Prestavljen je č. g. provizor Ivan Sporn iz Spod. Dravograda v Glinje. Oskrboval bo tudi Bajtišče.

(Političen shod) pri Sitarju na Brodu se je dne 27. avg. ob dobri udeležbi prav sijajno vršil. Govorili so gg.: Limpl, Rozman, Mikeln in kmet Vrbnik p. d. Jeznik.

(Veliko „hajlanje“) je bilo dne 27. avg. pri Leitgebu v Sinčivasi, kjer so napravili koncert in kamor so prihrumeli Nemci od vseh strani z očitnim namenom, da izzivajo Slovence. Kaj bi rekli, ko bi Slovenci hoteli napraviti veselico v nemškem kraju?

(Nove postave) s pomočjo § 14. so izšle te dni. Državnim slugam se povišajo plače začeni s 1. septembrom t. l. — Prejemščine, zlasti pri oddaji kmetij, se po novi postavi znatno znižajo. Ta postava bo na korist kmetom in manjšim posestnikom po trgih.

(Nepotrjeni zakoni.) Naši nemški nacionalci, ki imajo v deželnem zboru in zunaj njega kar polna usta, kako znajo skrbeti za ljudstvo, kmeta itd., so lahko „ponosni“ na svoja dela. V deželnem zboru imajo dolge razgovore o raznih postavah. Vse zastonj — ker te postave v veliki večini ne dobé in ne morejo dobiti najvišjega potrjenja. Že zadnjič smo omenili, da cesar ni potrdil postave o preuredbi volilne postave za občine. Dalje cesar pa tudi ni potrdil zakona gledé deželnega kulturnega sveta. Ker vkljub prigovarjanju od vladne strani niso vsprejeli določila, da ima predsednika kulturnemu svetu imenovati cesar, hoteli so predsednika voliti sami, da tako ložje preskrbé kakemu svojih privržencev mastno službo, a izpodletelo jim je! Svojevoljnost in prevelika skrb samo za lastni žep ni vselej dobra, tudi pri nacionalcih ne! — Doklada na likerje, rum, konjak itd. v visočini 20 gld. od hektolitra, tudi ni dobila najvišjega potrjenja in smejo pobirati samo dosedanjo doklado po 10 gld. — Doklada na pivo (1 gld. na hektoliter) istotako ni potrjena in sicer „iz principijelnih (bistvenih) uzrokov!“ — Potrjen je zakon o dokladi na žganje in vino, a ta doklada se sme pobirati še le od dneva, ko je dotični zakon razglašen. — Ker je toliko predlogov deželnega zbora nepotrjenih, pokazal se bode v deželnem gospodarstvu občutljiv primanjkljaj. Nacionalna gospoda bo vsled svoje površnosti v veliki zadregi. Heil!

(Deželna zavarovalnica zoper požare za Koroško) je dovoljena. Cesar je potrdil zakonski načrt, s katerim se dovoljuje potrebni kredit za napravo novega zavoda, in ministerstvo je odobrilo pravila. — Deželna zavarovalnica za starost, rente, življenje, že posluje. Kakor znano, ta zavarovalnica ni samostojna, marveč je samo podružnica nižjeavstrijskega zavoda. Koroški nacionalci so se v tem slučaju zatekli po pomoč h krščanskim socialistom, katerih ne morejo dosti črtiti in po svojih listih zasramovati.

(Drobiž.) Dne 21. avg. je šla pri Tinču v Blačah 68letna J. Schmidt v skedenj po sena. Padla je tako nesrečno na gumno, da je na mestu obležala mrtva. — V Paternijonu je pogorelo 9 poslopij. Škode jo nad 50 tisoč gld.

Po drugih slovenskih deželah.

(Novi dokazi „nemške omike.“) „Slov. Gospodar“ piše: Tudi v Ptujju se je pokazala dne 13. avg. nemška omika. Nemški mestjani so imeli veselico, kjer so pri dobrodišečih pečenkah in šumečih šampanjcih na korist ponemčevalnih društev zapravljali denar, kojega so jim med tednom naposili slovenski okoličani. Razgreti po vinskih duhovih, so nekatere mestne barabe, namesto da bi se hvaležno klanjale pred vsako slovensko hišo, začele še napadati slovenska poslopja. Razbili so šipe „Národnega doma“, udri v hišo Plojevo, biti po vratih ter povsod, kjer stanujejo Slovenci, kričali kakor ponočne sove. In tej nemški omiki bi se naj mi Slovenci klanjali? Nikdar! — Nemški celjski „mob“ je trdil, da je zaradi izzivanja tako besnel o prihodu Čehov. To je seveda le grda laž! Dne 13. avg. je bila dijaška beseda in shod slovenskih stenografov v Žalcu. Celjski capini torej gotovo niso bili izzivani v Celju, a vendar so šli iz Celja Slovencev nasproti, da jih roparsko pri vrnitvi napadejo. Poskrili so se v koruzo. Slovenci so zvedeli za to namero in ostali v Žalcu do drugega jutra, celjski Nemci pa so zaman čepeli v koruzi ter čakali Slovencev. — S tem se lepo ujema tudi „omika“ celovških Nemcev!

(Nova društva.) Pri Sv. Petru pod Sv. gorami so ustanovili novo posojilnico. — Pri Sv. Martinu v Sromljah snujejo bralno društvo. — V Gornji Radgoni je bil dne 15. t. m. ustanovni shod kmetijske zadruge. Govoril je prijatelj slovenskih kmetov, g. Ivan Kač iz Žalca. — V Selu na Vipavskem so si ustanovili posojilnico in društvo za vzajemno pomoč proti požaru.

(Ponesrečen kolesar.) Dne 18. avg. okoli 2. ure zjutraj ponesrečil se je na mostu, od katerega se zavije bližnjica iz Otoč na Brezje, 17letni pisar Avg. Sever iz Ljubljane. Vozil je po klanecu brez zavornice in odletel raz kolesa pod most, kjer je mrtev obležal.

(Slovenska planinska koč.) Češka podružnica slovenskega planinskega društva stavi na Štularjevi planini pod Grintovcem planinsko kočjo za hribolazce. Predsednik omenjene podružnice, prof. Choudonsky, se mudi že eden mesec na Jezerskem ter nadzoruje stavbo. Tudi odbor one podružnice se mudi te dni na slovenskih tleh. Na Češkem podružnica „Slovenskega planinskega društva“ razvija krepko in vspešno agitacijo proti Švici in Tirolski za naše divne pokrajine, v prvi vrsti za naš planinski raj, Bled. Iskreno dobrodošlico kličemo planincem bratskega češkega národa, ki je tako plemenit branitelj lepih naših slovenskih planin. Na zdar!

(Romanje v sveto deželo) se letos ne bode vršilo. Razne neugodne razmere, deloma v okrožji Srednjega morja pojavljajoča se kužna bolezen, deloma tudi nekoliko pičila udeležitev, opovirajo dejansko izvršitev. Zglašeni je bilo do sedaj 200 romarjev; 18 iz Štajerske, 14 iz drugih sosednih dežel in 168 s Kranjskega. Izmed domačinov je bilo nad tri četrtine Gorenjcev. Vplačani zneski se bodo vsem udeležencem vrnilo po poštinih nakaznicah.

(Celjske razmere.) V Celju je bil obsojen zet celjskega župana, dr. Negri, na tri dni zapora, ker je pri znanih izgredih opljuval gospico Milo Sernečev. Nemška omika! — Po noči od predzadnje nedelje na pondeljek čakala je celjska fakinaža na celjske Sokole, da bi jih napala ob povratku iz Sevnice. Sokoli so došli zjutraj in fakinaža je čakala zastoj!

(Drobne novice.) V Mostaru so si ustanovile č. šolske sestre mariborske podružnice. Izgojevale bodo hrvatsko deco. Želimo mnogo božjega blagoslova med brati Hrvati! — Za ravnatelja mariborske gimnazije je imenovan g. Glovacki, doslej ravnatelj takoiimenovanih slovenskih paralek v Celju.

Križem sveta.

(Izgredi čeških Nemcev.) Med češkimi Nemci je hud boj zoper vlado. Zadnje tedne je prišlo tudi do hudih izgredov, zlasti v mestu Graslic-u. Tam so morali orožniki streljati med ljudi in bilo je usmrtenih več oseb. Nemiri so tudi po mestih Saaz, Aš in Falkovo.

(To in ono.) Češki katoliki litomerske škofije so imeli 20. in 21. t. m. v Turnavu katoliški shod. Obnesel se je dobro. — Hrvatski katoliški shod bode v Zagrebu l. 1900. — Křepek, nemški poslanec, ki je v dvoboju namahal Wolfa, je moral odložiti svoj mandat. — V slovečo Marijino božjo pot Lurd na Francoskem se je odpeljalo 344 avstrijskih romarjev, med njimi dva Slovenca, 45 Slovakov, 32 Čehov, 22 Poljakov in 80 Ogrov. — Kuga se je pokazala zopet v Evropi. V mestu Oporto na Portugalskem je zanjo umrlo več oseb. Tudi v ruskem mestu Astrahan se je pokazala.

(Pruska in narodna ravnopravnost.) Izišla je na Pruskem naredba, vsled katere ne sme nobeden Čeh prestopiti meje, da bi se tam naselil. Po tem uzoru se menda zadnjič postopali tudi nemški Celjani, ker sanjarijo, da so na pruskih tleh. — Druga brezsrčnost pruske vlade obstoji v tem, da se je prepovedalo pruskim Poljakom imeti sliko poljskega pesnika Mickieviča. Koliko pa je v Avstriji Bismarkovih slik!

Za pogorelce v Veliki vasi pri Št. Jakobu so darovali:

G. dr. Val. Janežič, nadstabi zdravnik v pok. 10 gld.
Šimen Janežič, ravnatelj 5
Jož. Rozman, tajnik 3

Književnost.

Pogrebna maša. Lavantinski ordinarijat v Mariboru je z visokim odlokom z dne 6. julija 1899. l., štev. 2925, dovolil, da se sme. „Pesem za pogrebno sveto mašo“, zložil Valentin Stolcer, popravil Simon Grabner, tiskati in rabiti. Tej vglasbeni pesmi je tudi priložena novovglasbena „Z globočine se glasi itd.“ Kdor se za te skladbe zanima in si nje naročiti želi, naj to do 30. t. m. g. V. Stolcerju, bivšemu učitelju v Gradu, Jakominiplatz 13, naznani. Obilno število naročnikov bo merodajno nizki ceni omenjenih skladb.

Poziv! V slovenskem knjigotržstvu smo doslej jako občutljivo pogršali obširnega seznamka onih slovenskih knjig in muzikalij, ki so še v knjigotržnem prometu. Ta nedostatek občuti posebno kupujoče občinstvo, ki dostikrat ne ve, dobiva li se ta ali ona knjiga še ali ne, kje in po kateri ceni. Vzlasti velja to o spisih, ki so jih založili gg. pisatelji sami ali pa drugi zasebni založniki. Da se temu nedostatku odpomore, sklenil sem izdati kolikor mogoče popoln seznamek slovenskih knjig in muzikalij ter v to svrhu uljudno prosim vse gg. pisatelje in privatne založnike, ne samo v interesu občeslovenske stvari, ampak i v njih lastnem, da mi blagovolé čim prej naznani, katere, po njih založene knjige so še dobili in po čem, eventualno naj mi prijavijo tudi prvotno in znizano ceno. Lj. Schwentner, knjigotržec v Ljubljani.

„Vzgoja in omika“ ali izvir sreče se imenuje 254 strani obsežna knjiga, kojo je sestavil po najboljših virih Jožef Valentič. Knjiga poučuje o taktnem in olikanem vedenju za vse prilike o človeškem življenju. Prvi del obsega duševno vzgojo, drugi del navstveno osebno, tretji del pa navstveno družabno omiko. Ker enake knjige Slovenci dosedaj še nismo imeli, temveč smo se morali zatekati k tujcem, zato pa je novo knjigo vsem boljšim in srednjim stanom najtoplejše priporočati. Cena knjigi je 1 gld. 80 kr., po pošti 10 kr. več. Dobiva se le pri pisatelju in založniku, g. Jožefu Valentiču v Ljubljani.

„A. M. Slomška zbranih spisov“ je ravnokar izšla šesta knjiga, ki obsega osnovane pridige. Zbral in uredil Mih. Lendovšek, župnik v Makolah. Izdalo in založilo kat. tiskovno društvo v Mariboru. Cena 2 gld. Spisi našega Slomška se sami priporočajo. Še sedaj govori ljudstvo o njegovih krasnih, temeljnih pridigah. Ta knjiga bo zato jako dobro došla slovenskim duhovnikom, da jim ne bo treba segati po tujih delih.

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

Gospodarske stvari.

Obsenčevanje kumar.

Kumare prenašajo ravno tako malo posebno hudo vročino, kakor trajno mrzlo in vlažno vreme. Zadnje je pač obče znano, manj pa utegne biti znano prvo. Kumarne grede, ki so prirejene ob kaki južni steni, uspevajo veliko slabeje ob hudi vročini, nego grede na planem. V takih slučajih, kadar kumare trpe za veliko vročino, je njih rast slabša ter so bolj bele, nego kumare v senci. Jako dobro vpliva tedaj na kumare primerno obsenčenje, t. j. tako, ki pripuša le nekoliko svetlobe, in sicer ob najhujši dnevni vročini. Tako obsenčene rastline ne uspevajo le bolje nego druge, ampak so tudi rodovitnejše. Na planem razen prav zelo zavarovanih mest, zlasti ob hladnih poletjih, sicer huda vročina redkokdaj toliko škoduje, pač pa skoraj vedno zgodnjim kumaram pod steklom. Obsenčene pa ne smejo biti kumare nikdar dolgo časa, ampak, kakor je bilo že rečeno, le tje in sem, kadar je potrebno. Napačno bi jih bilo obsenčevati tudi pri mali vročini. Zarad sence sejejo med kumare tudi solnčnice, a njih sence ni moči ravnati.

„Vrt.“
(Bodi varčen z deteljo.) Če bodeš s krmo varčeval, pa jo bodeš imel v sili. Posebno govedam ne dajaj toliko detelje, kolikor bi jo pojedli mogla, temveč le toliko, da ostanejo rejena. Zlasti deteljo pomešaj med slamo in vse to zrezuj v rezanico, da mora živina slamo in deteljo hkrati jesti.

Tržne cene v Celovcu

dné 24. avgusta.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	58	6	97
rž	4	47	5	59
ječmen	3	50	4	37
oves	2	20	2	75
hejda	4	40	5	52
turšica (sirk)	3	80	4	75
pšeno (kaša)	7	60	9	50
fižol	—	—	—	—
repica (krompir)	1	—	1	62
deteljno seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 1 gld. 60 kr. do 1 gld. 90 kr., kisló 1 gld. — kr. do 1 gld. 70 kr., slama po 1 gld. 20 kr. do 1 gld. 50 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 72 kr. do 76 kr. kila maslo in puter po 1 gld. do 1 gld. 10 kr. — Vprežne vole plačujejo mesarji po 120 do 170 gld.

Naznanila.

Trgovskega hlapca,

zmožnega slovenskega in nemškega jezika, krepkega in čvrstega, od 16 do 20 let starega, sprejme takoj v svojo trgovino

Jakob Petschounig,

usnjar

v Celovcu, na novem trgu štev. 4.

Vzgojišče za deklice

(Internat)

č. šolskih sester v „Národní šoli“

družbe sv. Cirila in Metoda

v Velikovecu

se priporoča p. n. slovenskim starišem.

V hiši je trirazredna ljudska šola; poseben ozir se jemlje na pouk v ženskih ročnih delih.

Šolsko leto se začne dné 16. oktobra t. l. Plačila 8 gld. mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati č. šolskim sestram v Velikovecu na Koroškem.

Umetnijski zavod

za

slikarije na steklo.

v
B. Škarda

v Brnu.

Odlikovan osemkrat
s prvimi darili.

Poseben zavod

za slikana

cerkvena okna v
vsakem slogu in
vsaki izpeljavi.

Ceniki, proračuni, načrti in osnutki, kakor vsi strokovnjaški nasveti zastoj.

Jakob Petschounig,

usnjarski trgovec

v Celovcu, na novem trgu št. 4.

med gostilno „pri Kleeblatt-u“ in Kopper-jevo prodajalnico.

Kdor hoče dobro, trdno in zoper mokroto stanovrtno usnje, naj se obrne k meni, kjer mu bodem povsem s svojo **veliko zalogo vsakovrstnega najboljšega usnja**, kakor tudi pravo rusko irhovino po najnižji ceni postregel. — Prodajam tudi vsakovrstno čevljarsko orodje. — Izdelujem in prodajam najizvrstnejšo mast za čevlje. — Kupujem vsakovrstne živinske kože za stroj po najvišji ceni.

Slavno občinstvo uljudno vabim na vsakojaki poskus, da se prepriča o kakovosti robe.

Kava družbe sv. Cirila in Metoda!

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikoriij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, ki Vam bode gotovo ugajal, to je iz čiste cikorijske in sladove tvarine napravljena domača „Kava“ in „Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda“.

Dobiva se povsod!

Glavna zaloga pri: **Iv. Jebačinu** v Ljubljani.

Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda!

Za porabo sadja. Za pridelovanje vina.

Stiskalnice za sadni mošt za grozdno vino

s stalno delujočim dvojnimi tiskalom in uravnavo stiskanja „Herkules“. Jamčimo za najvišjo zmogljivost, do 20 odstotkov višjo, kakor pri vseh drugih stiskalnicah.

Sadni in grozdni mlini. Stroji za obiranje sadja.

Popolne naprave za pridelovanje mošta, stalne in za prevažanje. Stiskalnice in mlini za pridelovanje sadnih sokov. Sušilnice za sadje in zelenjad, lupilce in rezalnice, najnovejše **samodejne patent-brizgalnice** za grozdje in rastline „Syphonia“, izdelujejo in prodajajo z garancijo kot posebnost v najnovejši, najbolj izvrstni in priznani najboljši sestavi

PH. MAYFARTH & Comp.

c. kr. izključlj. privilegirana

tovarna poljedelskih strojev, livarna in plavž na par.

Dunaj, II. Taborstrasse št. 71.

Obdarovani z nad 390 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Obširni ceniki in mnoga priznanja pisma se delijo zastoj. — Zastopniki in prekupci strojev se iščejo.

